

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Testibus. Consilium CV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

De Testibus.

S V M M A R I V M.

Testium productio valetudinaria.

1. Valetudinaria testium productio facilius Reo quam Actori permittitur.
2. Valetudinaria testium productio irregularis est.
3. Valetudinaria productio cur Actori non permittatur.
4. Deserta appellatio Index ad quem quid possit.
5. Valetudinaria testium productio non potest concedi per iudicem incompetentem.
6. Valetudinaria productio ut permitti possit qua sint necessaria.

CONSILIVM CV.

VALETVDINARIA testium productio in hoc causæ statu nullâ ratione permittenda est Domino Hieronymo Swinnen ejusque consortibus hujus causæ appellantis; adversus Mariam Beys appellatam. † Et si enim usus hujusmodi productionis, atque item ad perpetuam rei memoriam de quibuscumque testibus etiam non valetudinarijs vel abfuturis ante litem contestatam, imò ante iudicium institutum ei qui Rei partes sustinet seu sustinebit, pro sua defensione facilius permittatur quàm Actori seu agere volenti, *hæc in q. Quoniam frequenter. Vi lite non contestat. & in c. significavit. & ibi Alberic. De testib.* neutra tamen sive valetudinaria (quam appellantibus solum petierunt) sive ad perpetuam rei memoriam, appellantibus permitti debet: ob id quod neutra illi permitti debeat qui ad ordinariam, statu causæ ad hoc disposito, hoc est per institutum iudicium & litem contestatam, admittendus non esset. † Est enim hujusmodi antecedens testium productio, examinatio extraordinaria, ut eam vocat Baldus, *consil. 20. Factum sic proponitur. volum. 4.* irregularis, & ad futurum iudicium preparatoria; ad quam admitti non debet, qui iustâ & evidente exceptione repellitur potest, *l. 3. §. ibidem p. Ad exhibend.* Cum igitur in eo nunc versetur lis inter Appellantes & Appellatam, an appellantibus ullo modo audiri debeant ante restitutionem appellatæ adversus spoliū, & per Reverendum Dominum Abbatem primæ instantiæ iudicem decretum sit appellatam in primis & ante omnia sic esse restituendam, & post restitutionem pars appellans per idem decretum sic admissa ad probationem suorum propositorum, super quibus nunc petit sibi permitti valetudinariam testium productionem, non debet per hujus instantiæ iudicem appellantibus id permitti, quod per prioris instantiæ iudicem sic formaliter in effectu ante factam restitutionem denegatum fuit, etiam post oblationem promptæ & paratæ probationis primū intra triduum, deinde intra unum diem vel medium; nimirum quia juris dispositio vetat audiri eum qui spoliavit ante restitutionem seu redintegrationem spoliij, *c. 1. §. 9. 1.* nec patitur crimen ullum spoliato ante eam redintegrationem obijci, etiam si prætextu criminis spoliatio seu ejectio facta dicatur, *d. c. 1.* quanto minus permitti debet super prætextu criminis aliqua ordinaria vel extraordinaria testium productio, ex qua, probato etiam crimine, non possit devitari spoliij restitutio ante omnia. Nec sanè posset hæc valetudinaria productio admitti sine vitio attentati in præjudicium appellationis, quam appellantibus à suprascripto decreto, non tantum de facienda restitutione ante omnia, sed etiam à rejectione petitiæ probationis ante restitutionem, interposuerunt; si nunc nondum declarato an bene sit appellatum ab eo decreto, ei permitteretur quod per illud aperte denegatum fuit. Ita hac in re magnâ calliditate conantur Appellantes per indirectum obtinere sub prætextu valetudinariæ productionis, quod recta via, ne quidem ad unum diem à priore iudice obtinere poterunt: quod nullâ ratione ferendum aut permittendum est, *c. Cum quid. De regul. iur. lib. 6.* saltem non prius quàm super iustitia & injustitia dicti decreti pronuntiatum erit. * Vke-³ rius quâ ratione Actori non permittitur regulariter hæc valetudinaria testium productio ante litem contestatam; quia in ejus potestate est, quando velit viâ ordinaria iudicio contendere, & sic ordinariæ testes producere, *d. c. Quoniam frequenter. Vi lite non contestat.* eadem appellantibus in proposito illius potestas deneganda est, cum possint viâ ordinaria id facere; restitutâ scilicet ipsâ appellatâ adversus hoc spoliū: idque eo magis quod Appellantes, etiam in causâ & articulo spoliij videantur reorum partes sustinere; in principali tamen causâ, quatenus contendunt Appellatam propter aliquam ejus demerita jure Beginagij privandum & inde ejiciendum esse, Actoris partes sustinent; & ob id neque ad valetudinariam, neque ad eam quæ minus privilegiata est, ad perpetuam Rei memoriam admitti debet; cum possint factâ restitutione seu redintegratione, causas privationis & ejjectionis proponere, & super illis viâ ordinaria testes producere: nam extraordinarium juris remedium permittendum non est ei, cui ordinaria consultum esse potest, *l. In causa 2. De minorib. Bald. d. cons. 20.* Eoque minus id appellantibus permittendum, ob id quod in hac appellationis causâ, propter clausulam de primò habenda legitima informatione, & recipiendis legitimis probationibus super forma, causa & modo expositionis appellatæ insertam rescripto per ipsos impetrato, formaliter coram D. Officiali Antwerpienâ quo causâ propter ejus absentiam, & non tutum accessum advocatæ, & venerabili D. Decano commissâ est, contendant se ad probandum admittendos esse; quæ est una pars altercationis, super qua in hac causâ jus dici deberet, si non de desertione dictæ appellationis nova altercatio incidisset; ut meritò ante decidi id debuerit, & quo minus decum fuerit Appellantes in causâ tuerunt, per hoc quod acta coram dicto Officiali habita, & per eundem Officialem Lovanium ad consultandum transmissa, sub prætextu quod per Notarium subsignata non sint, recognoscere decreta verint, & adhuc pertinaciter decreta-⁴ rant: Quod an sine manifesta malitia fiat, Domino Iudici expendendum relinquimus. * Quæ præ-⁴ tacta appellationis desertio id quoque efficit, quo minus appellantibus permitti possit hæc extraordinaria testium productio: nam desertio appellationis provocato Iudici, ad quem scilicet appellatum est,

tum est, omnem jurisdictionem adimit; eo solo ipso relicto, ut possit pronuntiare appellationem desertam, & si velit sententiam à qua appellatum est confirmare, & appellatorem in expensis condemnare, *Rota decis. 14. alias est 98. Licet appellatio de appell. in novis & decis. 41. alias est 453. Nota licet appellatio de appellat. in antiquis.* Unde est quod lex, in *Authen. de appellat. in princ.* post desertam appellationem interdicat iudici ne ulterius & in causa procedat, *l. Nemo c. de tempor. app. & si defecto id faciat, pro nullo habeatur tanquam à non competente, & jurisdictione carente id processerit, Aug. c. n. 194. Visus processibus nu. 4. Alex. cons. 77. in causa vol. 2. Steph. Bertran. cons. 188. Multis & varijs in. 10. vol. 6.* † Iam verò manifestum est, hanc sive valetudinariam, sive ad perpetuam rei memoriam, testimonii examinatione fieri non posse nisi per iudicem competentem, coram quo causa in qua usus erit testimoniorum valetudinarie recipiendorum postea agatur, & quod per alium facta nullius momenti sit *Bert in l. Cum hi §. transactioes D. de transact. Alex. consil. 103. consideratis in nu. 3. vol. 5. Hippolytus De Marsil. sing. 211.* Quia ergo de desertione appellationis exhibitum sunt articuli, & super illorum admissione altercatio facta, non potest ullà ratione decerni hac valetudinaria productio; saltem non ante discussum articulum objectæ & propositæ desertionis evidentis, quæ deprehenditur ex collatione temporis, quo decretum à quo appellatum pretenditur, latum fuit. Est enim plus quam integrum quinquennium, cum omnia fatalia appellationum biennio irreparabiliter consumantur, *ex ratione de a. p. lat. Auth. Et qui appellat. C. eod. tit.* potissimum quia ex actis coram D. Decano habitis evidenter constat appellantes per negationem actorum coram D. Officiali Antverpiensi habitorum, studio superflue appellantis persecutionem, quam coram eodem Domino Decano commode, si tempora largirentur, peragere petissent. † Cum igitur status causæ non patitur hanc petitam valetudinariam productionem, & Dominus Decanus ea in parte arguatur iudex incompetens, & de periculo perituræ probationis per valetudinem, senium, vel absentiam testimonii Appellantes non docuerint, quod in valetudinaria omnino necessarium est, *d. c. Quoniam frequenter & ibi Doct. Bald. & alij in l. in lege aquila 40 D. ad l. aquil. existimamus officium Domini Decani esse, ut rejecta petitione valetudinarie productionis in dicenda hac alteratione decernat articulos super desertione exhibitos admittendos, & super ijs juxta tenorem scripti Apostolici advocatorij procedendum esse.* Cum enim hunc ordinem & formam Pontifex præscripserit, ut consisto de desertione, aut quod executioni dicti decreti locus sit, ad executionem decreti à quo provocatum est procedatur, & si locus non sit executioni in causa juxta retroacta Officiali Antverpiensi habita procedatur; non est ab hoc ordine & forma recedendum, quia recedendo nullitas committeretur, *c. cum dilecta de rescriptis.* Quod autem Appellantes ad id advertendum proponunt, per Appellatam ab hac præscripta forma recessum, & non super deser-

tionem, sed causa principali processum esse verum non est: nam ex inspectione actorum constat quod coram D. Decano hæc processum fuerit dumtaxat super recognitione actorum coram D. Officiali Antverpiensi habitorum, nullà alià proposita petitione aut conclusionem, nisi de desertione appellationis. Nec ex eo, quod D. Decanus, decernendo se in hac causa iudicem competentem, & ad ulteriora procedendum juxta retroacta coram D. Officiali Antverpiensi habita, potest dici super principali causa processum; prout etiam ex die latij eiusdem decreti processum non est: nam per ea verba in dicto decreto competentis jurisdictionis non est parti appellatæ adempta potestas proponendæ aut probandæ desertionis; cujus nulla adhuc erat occasio causa Antverpiæ pendente sed primum orta est per lapsum temporis insecuti. Et si D. Decanus per adjectionem hujusmodi verborum id intendisset, ea in parte esset illius decretum nullum, propter non observatam prædictam formam in rescripto ipsi præsentato præscriptam, *d. c. Cum dilecta;* quod in dubio præsumendum non est. Cum alioqui idem decretum, excepto solo articulo competentis jurisdictionis, per responsionem apostolorum ad appellationem pro parte appellante ab eo interpositam, in effectu per suspensionem revocatum sit.

De testibus

SUMMARIUM.

Testium Publicatio.

1. Testium depositiones partibus petentibus publicandæ.
2. Testimonij non publicatis an processus sit nullus.
4. Appellari potest a denegatione publicationis testimoniorum.
5. Testimonijs publicatis alij testes producendi non sunt.
6. Renuntiare productum testimonium an debeat qui testimoniorum publicationem petit.
7. In criminalibus causis etiam publicatis & didicistis testimonij licet alios testes producere.

CONSILIVM CVI,

OR DINARIJ juris est, quod dicta & depositiones testimonium non tantum producenti, sed etiam parti, contra quam recepta sunt, quandocumque petenti publicanda & edenda sunt, *Innoc. & alij in c. cum l. & A. de sent. & rejudicata, Matth. Mathesilanus Sing. 38.* Nota quod in causis. * usque aded, ut ingens & anceps sit disputatio apud Doctores, *Barr. & alios in l. prolatam. C. de sent. & in l. gesta c. de rejudic. alij in c. Fraternitatis de testib. an processus sit nullus, si iudex parte etiam non petente dicta testimonium non publicet?* plerisque id putantibus; licet frequentius atque etiam verius receptum sit, propterea processum non esse nullum, *Felin. in d. c. Cum l. & A. Guido Pape decis. 586. Steph. Auster. decis. 396. Franc. Marcus decis. 505. par. 1.* Sed nemo est, qui dubitat, quin parti petenti publicanda sint testimonia, sive is petat, qui produxit, sive contra quem producti sunt testes, *Mathesil. d. sing. 28.* † ita ut si iudex petenti denegat publicationem, ab hujusmodi denegatione appellari possit, *Innoc. in d. c. Cum l. & A.* etiam si aliquod grave periculum testimonij